

Sjællands Symfoniorkester 2012 - 2015

Den klassiske musik ind i fremtiden

INPUT TIL MUSIKHANDLINGSPLANEN – SJÆLLANDS SYMFONIORKESTER

Introduktion til orkestrets udkast til strategiark for den kommende
Rammeaftale 2012-2015

ET SYMFONIORKESTER ANNO 2012

Kære medlem af Folketingets Kulturudvalg.

En ny Musikhandlingsplan er under opsejling.

Kulturminister Uffe Elbæk ønsker i handlingsplanen at rykke ved balanceforholdet mellem statsstøtte/egenfinansiering inden for klassisk- og rytmisk musik. I dag eksisterer klassisk musik i grove træk på baggrund af 80% støtte, hvorimod 20% er egenfinansiering. For rytmisk musik forholder det sig omvendt. At justere på dette forhold til eksempelvis 70/30 vil for klassisk musikliv få store og mærkbare konsekvenser, da støtten er genrens eksistensvilkår – det vil med andre ord kunne ses og mærkes dybt ind i Danmarks kultur. Derimod eksisterer rytmisk musik i dag overvejende på markedsvilkår – og man kan argumentere for, at en forøgelse af støtten med eksempelvis 10% ikke vil syne væsentligt over for en offentlighed. Dertil har rytmisk musik en over tre gange så stor egenfinansiering sammenlignet med klassisk musik.

Vi er blevet informeret om, at der skal findes 40 millioner kroner i det klassiske musikmiljø til fordel for det rytmiske. Det er blevet nævnt, at især spillestedsmiljøet mangler dette tilskud blandt andet grundet faldende barsalg. Kulturministeren siger, at han føler sig forpligtet til at opfylde partiernes krav i regeringsgrundlaget om styrkelse af den rytmiske musikbranche. Jeg vil derfor – som musikchef for Sjællands Symfoniorkester og som et passioneret musikmenneske, der brænder for al musik og for *hele* musiklivet – gerne komme med en række betragtninger omkring Sjællands Symfoniorkester, som jeg finder relevante for Kulturordførerne.

Storbyer som blandt andre Stockholm, Oslo og Hamburg har tre symfoniorkestre: Et operaorkester, et radioorkester og et filharmonisk orkester. De filharmoniske orkestre præger musiklivet på en innovativ måde, de går egne veje, "er sig selv" og har et meget højt kunstnerisk niveau. Sjællands Symfoniorkester har med mod, ihærdighed og professionalisme indtaget denne rolle i det københavnske musikliv samtidig med, at orkestret er *hele* Sjællands symfoniorkester. Gennem de senere år har de største unge danske talenter søgt og vundet konkurrencer i orkestret, og der bliver spillet med en energi – en nerve – så man tror, det er løgn. Publikum har kvitteret, og vores koncerter i det gamle Vilhelm Lauritzen Radiohus, Konservatoriets Koncertsal, har en usædvanlig høj belægningsprocent på mellem 80-100%.

Orkestrets vigtigste indsatsområder er:

- Vi bringer Symfoniorkestret, klassisk musik samt alle mulige genrer der kan involvere et symfoniorkester, ud til alle hjørner af Sjælland.
- Gennem en vifte af pædagogiske indsatser i samarbejde med skoler, musikskoler mv. bringer vi den symfoniske musik ud til børn og unge på hele Sjælland.
- Vi bringer symfoniorkestret anno 2012 ud til et nyt publikum gennem nye koncertformer, nye samarbejder og nye formidlingsformer.
- Gennem de mange forskelligartede samarbejder forgrener vi os som kulturinstitution bredt i hele kulturlivet og samfundet.
- Som en tilstedeværende og samarbejdende kulturinstitution i Konservatoriets Koncertsal inspirerer orkestrets aktiviteter hele studiemiljøet – hele den kommende musikgeneration.
- Funktionen som Tivolis Symfoniorkester i sommersæsonen sikrer et udbud af klassisk musik af høj kvalitet i København i sommerhalvåret, hvor de andre orkestre holder sommerferie.

Vores mission:

- Det er Sjællands Symfoniorkesters mission at aktualisere den klassiske musik i samfundet og være relevant for et forskelligartet publikum i hele landsdelen.
- Som værende et nysgerrigt, selvreflekterende og engageret helårsbeskæftiget fuldt symfoniorkester at påtage sig ansvaret for at bidrage væsentligt til udviklingen af musik- og kulturlivet på højeste niveau således som kulturinstitution af national betydning.

Lad mig uddybe ovenstående.

I samarbejde med lokale musikforeninger og kulturinstitutioner spiller orkestret årligt 20 udenbyskoncerter på hele Sjælland. Tænk som borger i "udkantsdanmark" at kunne opleve et engageret og professionelt symfoniorkester i egen by! Vi er meget bevidste om, at et symfoniorkester anno 2012 er noget andet end for 50 år siden – den opgave og det ansvar påtager vi os, fordi det er meningssskabende for os. Derfor er "et symfoniorkester" i dag også et helt andet formidlingsprojekt, som vi i et stadig tættere samarbejde udvikler med lokalarrangørerne på Sjælland.

Hvert år underviser vores 70 musikere ca. 6000 elever i 4., 5. og 6. klasser på hele Sjælland og skaber spændende og nærværende fortællinger om det at være klassisk musiker. Musiklærerne får orkestrets veludviklede pædagogiske materiale, og børnene oplever en berigende indføring i en musikkultur, de ellers oftest ikke møder. Og de bliver overraskede. Sikken en verden der åbner sig for dem – og det årlige højdepunkt, hvor børnene transporteres i busser til Konservatoriets Koncertsal og oplever orkestret *live*, bliver mødt med en utrolig inspirerende og smittende begejstring (se Musik På Tværs på www.youtube.com/user/CPHPHIL). Jeg har selv siddet blandt de begejstrede børn i salen – og musikere er deres helte; de har jo selv stået i klasselokalet.

Dertil søger vi at udbygge vort pædagogiske virke og planlægger således et samarbejde med andre kulturinstitutioner som Dansens Hus, Dansk Danseteater og Østre Gasværk om storslåede, ambitiøse og visionære projekter.

På baggrund af orkestrets egne visioner, ønsker og kreativitet introducerede vi i efteråret 2011 et nyt klassisk koncertformat, 60 minutes. Rockkoncertens præg af at være en social begivenhed og electronica-miljøets præg at opleve "musik som tilstand" kombineres med den klassiske fordybelse i en 60 minutes koncert. Før koncerten deltager musikere i Den Musikalske Markedsplads, der er *support* før koncerten og *lounge* efter koncerten, hvor en kulturpersonlighed spiller musik i forlængelse af aftenens tema. Disse koncerter har nået et helt nyt publikum, men har også udviklet orkestret kunstnerisk, da vi arbejder med klassisk musik i helt nye kontekster.

"Film skal ses i biografen", og klassisk musik skal opleves i koncertsalen. Men samtidig finder vi det væsentligt at bringe musikken *ud* til befolkningen – og vække interesse for at besøge koncertsalen. I forlængelse heraf spiller orkestret med lige stort engagement og professionalisme i lokale gymnastiksale og tager også en tur omkring Københavns Hovedbanegård og laver en "flash mob". Flash mob'en er nu set af over 3,3 millioner mennesker på YouTube, og bl.a. Discovery Channel Canada har vist den i udsendelsen: *What's going on in the world today*. (Dagens opfordring: Se videoen på www.youtube.com/user/CPHPHIL).

På den årlige nordiske orkesterkonference blev Sjællands Symfoniorkesters initiativer fremhævet som særlig interessante og innovative i forhold til at aktualisere og revitalisere den klassiske musik. Og i mine møder med internationale managements hører jeg ofte, at de opfatter orkestret som et af Nordens mest interessante og kunstnerisk hurtigst voksende orkestre for tiden. Derfor foretrækker mange solister og dirigenter netop vores orkester.

Orkestret lægger vægt på at være det nysgerrige orkester og med åbenhed udforske nye veje. Derfor er det vigtigt at samarbejde med alle dele af kulturlivet. Samarbejder med forskellige kunstnertyper som videokunstnere, lyddesignere, komponister inden for blandt andet electronica-genren, indie-bands, filmkunstnere, grafikere med meget mere *gør*, at orkestrets aktiviteter forgrener sig langt, dybt ind i og bredt ud i *hele* kulturlivet. Dertil inspirerer samarbejdet med Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, hvor orkestret holder til i vintersæsonen, hele studiemiljøet. Her arrangerer vi samarbejds koncerter, så de studerende kan prøve at spille i et "rigtigt" symfoniorkester. Og det er en gensidig inspiration – for studiemiljøet er også lærerigt for det professionelle musikliv.

Om sommeren skifter orkestret navn til Tivolis Symfoniorkester og sikrer stort set de eneste tilbud af klassiske koncerter af høj kvalitet i sommerhalvåret i København.

Alt dette kan stækkes med ét penselstrøg – for orkestret er 100% afhængigt af *hele* den årlige støtte på 41,2 millioner kroner fra Kulturministeriet. Kære Kulturordførere, I har et stort medansvar, og jeg håber således, at visionen for *hele* musiklivet diskuteres ordentligt og grundigt igennem, inden afgørende beslutninger truffes igennem i Musikhandlingsplanen.

Med venlig hilsen

Uffe Savery
Musikchef

Sjællands Symfoniorkester / Copenhagen Phil

./ Vedlagt: Strategiark som danner grundlag for den kommende Rammeaftale 2012-2015

Tilsynsførende myndighed:
KUNSTSTYRELSEN
H.C. Andersen Boulevard 2
1553 København V

STRATEGIARK TIL RAMMEAFTALEN FOR SJÆLLANDS SYMFONIORKESTER 2012-2015

**SJÆLLANDS
SYMFONIORKESTER**
Est. 1843
Copenhagen Phil

OMVERDENSBETRAGTNINGER

Når der i samfundet opstår en tilstrækkelig stor fælles interesse for et felt, er det på mange måder hensigtsmæssigt at institutionalisere de fælles samfundsinteresser. Man kan udtrykke det som, at samfundet skaber institutioner for symbolverdenene. Det være sig kristendommen der institutionaliseres med kirker og et kirkeministerium, videnskaben med universiteter og et videnskabsministerium og for eksempel den klassiske musik med symfoniorkestre, koncertsale og et kulturministerium. Modsat kommercielle virksomheder, hvis eksistensberettigelse konstant er afhængig af en bundlinje og dermed en relevans for sine kunder, kan institutioner leve i årtier på trods af, at de ikke længere repræsenterer en symbolverden. Det stiller derfor høje krav til en bevidsthed hos kulturinstitutionerne om hele tiden dynamisk at arbejde med og skabe en identitet, der danner grundlag for en legitimering i samfundet.

Kultursektoren er kommet under økonomisk pres. Det sætter nye krav til kulturinstitutionerne, men bør samtidig også ses som starten på ny form for tænkning. En kvalitets- og underholdningsorienteret oplevelseskultur er under udvikling, hvor et voksende publikum søger nye oplevelsesmæssige græsgange på tværs af høj- og lavdistinktioner bagom traditionelle dannelsesmønstre. Det er både oplagt og påkrævet at nytænke symfonikoncertformen uden at være berøringsangst over for den "kulturelle byrde", som den klassiske musikinstitution på godt og ondt har repræsenteret i den vestlige åndshistorie. Kulturinstitutionernes kommende år vil således være præget af at forpligte sig til at udvikle en ny oplevelseskultur. Med dette, også en ny oplevelsesøkonomi, herunder samarbejdet med erhvervslivet og fonde.

Væsentlige initiativer som: Et seriøst arbejde for børn og unge, opgradering af kommunikation med offentligheden, etablering af arbejds- og forskningsgrupper samt tidssvarende koncertproduktioner kan således i fremtiden blive afhængig af en egenfinansiering. Orkestret ser det ikke som en umulighed at opnå denne egenfinansiering, men ønsker at påpege, at det vil tage en årrække substantielt at etablere disse nye former for samarbejde.

Overordnet har vi taget Statens Kunstråds Musikudvalgs forslag til temaer til Landsdelsorkestrenes rammeaftaler til os:

Orkestret skal være i dynamisk samspil med sin omverden – socialt, kulturelt, kommunikativt – samt udfolde og udfordre den klassiske musiks kulturbærende eksistensberettigelse. Alle orkestrets aktiviteter bør indarbejdes i en dynamisk og udadvendt praksis, der tydeliggør orkestrets betydning for sin omverden. Desuden bør orkestret udvikle målrettede projekter, der som supplement til de daglige abonnementsserier bringer orkestrets kunstneriske ressourcer i spil på nye måder.

Som det fremgår af en række undersøgelser har prioriteringen af musikundervisningen været stærkt dalende i folkeskolen gennem de senere år. Samtidig fremgår det af en række andre undersøgelser, hvorledes musikken og musikudøvelse løfter de unges livsglæde og præstationsniveau i boglige fag, og hvordan således prioriteringen af kreative fag i skolen burde være en oplagt fremtidsinvestering. Det sætter krav til kulturinstitutionerne om at være aktive i forhold til at anspore en lyst hos de helt unge til at forholde sig til og udøve musik i bred forstand.

Som kulturinstitution i samspil med sin omverden er det væsentligt at sætte tilstrækkelige åbne rammer således, at der kan ageres i forhold til udviklingen i samfundet. Eksempelvis eksisterede kommunikationsværktøjer som Facebook og YouTube ikke for blot få år siden, men de er på nuværende tidspunkt altafgørende at inddrage i formidlingen af klassisk musik. Tilsvarende kan der over de kommende år opstå nye teknologier og tendenser, som en kulturinstitution bør agere i forhold til. Ligeledes kan der opstå behov for at ændre koncertformatet i forhold til, hvad der kendes til på nuværende tidspunkt. Disse åbne rammer bør afspejles i måden, orkestret skal rapportere på. Altså at opnå en passende balance mellem "det tilrettelagte" (Rammeaftalen) og "det opstående" – det der kan opstå.

Disse betragtninger sammenholdt med dialog med Kunststyrelsen og vores oprindelige mission og vision: *"Det er Sjællands Symfoniorkesters vision, at alle personer i orkestrets region skal have grundlaget for at værdsætte klassisk musik.*

Det er Sjællands Symfoniorkesters mission at udbrede brugen, kendskabet og forståelsen af klassisk musik. Sjællands Symfoniorkesters position skal være at være den klassiske musiks oversætter for publikum", fører os til følgende mission og vision:

MISSION:

- Det er Sjællands Symfoniorkesters mission at aktualisere den klassiske musik i samfundet og være relevant for et forskelligartet publikum i hele landsdelen.
- Som værende et nysgerrigt, selvreflekterende og engageret helårsbeskæftiget fuldt symfoniorkester, at påtage sig ansvaret for at bidrage væsentligt til udviklingen af musik- og kulturlivet på højeste niveau således som kulturinstitution af national betydning.

VISION:

- Det er Sjællands Symfoniorkesters vision at være synlig i det europæiske musikmiljø og skabe et netværk, der gør, at orkestret tiltrækker de bedst tænkelige dirigenter og solister inden for vores økonomiske rammer således, at det klassiske repertoire udøves på højeste plan.
- At udbygge samarbejdet med de regionale samarbejdspartnere og dermed øge synligheden og tilstedeværelsen på hele Sjælland.
- At udvikle nye koncertformater, koncepter og idéer til koncertbegivenheden. Herunder ikke at se kvalitet og orkesterpleje i forhold til innovation som hinandens modsætninger, men snarere hinandens forudsætninger; og at skabe og udvikle "fra det tomme lærred" – altså uden forforståelser.
- At skabe og fortsat udvikle pædagogiske projekter der inddrager og inspirerer børn og unge på hele Sjælland.
- At udbygge samarbejdet med andre kulturinstitutioner, herunder, men ikke udelukkende, Den Jyske Opera, Det kgl. Danske Musikkonservatorium, de øvrige landsdelsorkestre og Dansens Hus.
- Implementering af Kulturministeriets anbefalinger om *God ledelse i selvejende institutioner.*

Uddybning af visionsmålene

- *At synliggøre Sjællands Symfoniorkester / Copenhagen Phil i det europæiske musikmiljø og skabe et netværk, der gør, at orkestret tiltrækker de bedst tænkelige dirigenter og solister inden for vores økonomiske rammer således, at det klassiske repertoire udøves på højeste plan.*

Det er vigtigt at kunne tilbyde stillinger som rummer en tidssvarende fleksibilitet og variation således, at orkestret kan tiltrække den bedste kommende generation i musiklivet. Dette er med til at sikre den højeste kvalitet i orkestret og dermed fundamentet for at tiltrække de bedste dirigenter.

Det internationale netværk til samarbejdspartnere i Europa skal udbygges og styrkes således, at orkestret har en synlighed og betydning i det europæiske musikmiljø. I denne sammenhæng anvendes binavnet *Copenhagen Phil.*

På denne måde får hele Sjælland glæde af et orkester i international klasse!

- *At udbygge samarbejdet med de regionale samarbejdspartnere og dermed øge synligheden og tilstedeværelsen på hele Sjælland.*

Der er i efteråret 2010 blevet etableret et Samråd bestående af samtlige arrangører, som orkestret samarbejder med på Sjælland. Tanken med Samrådet er at styrke samarbejdet mellem orkestret og de lokale arrangører i regionen således, at orkestrets lokale synlighed og betydning øges på hele Sjælland. Orkestrets kommunikationsansvarlige vil løbende være i dialog med den enkelte arrangør således, at institutionens tre-ledede kommunikationsstrategi implementeres regionalt. Orkestret forpligter sig til 20 koncertbegivenheder om året på Sjælland og vil fokusere på at skabe en kontinuitet og synlighed på de mest velegnede spillesteder. Orkestret forventer med disse initiativer et stigende publikum i landsdelen.

- *At udvikle nye koncertformater, koncepter og idéer til koncertbegivenheden. Herunder ikke at se kvalitet og orkesterpleje i forhold til innovation som hinandens modsætninger, men snarere hinandens forudsætninger; og at skabe og udvikle "fra det tomme lærred" – altså uden forforståelser.*

I hele organisationen, der tæller mere end 80 medlemmer, har alle en livslang interesse for musik. I dette ligger en enorm ressource i form af viden, lyst til og passion for at arbejde med den klassiske musiks udtryksmuligheder. Organisationen skal skabe rammerne for, at denne ressource kommer i spil.

Der skal lægges vægt på at facilitere workshops og arbejdsgrupper således, at der med åbent sind og uden forforståelser arbejdes med at udfolde og udvikle den klassiske musik. Derfor tilsigtes også at involvere kulturpersoner uden for miljøet til at deltage i arbejdsgrupper og udviklende processer. Dette bidrager til at skabe og udvikle "fra det tomme lærred" – uden forforståelser. Nye koncertformater og koncepter skal være med til at sikre udviklingen af kommunikationen med nye publikumsgrupper. Herunder også opdyrkelse af nye koncertsteder.

På baggrund af orkestrets egne ønsker, idéer og visioner er der blevet udviklet et nyt koncertformat, *60minutes*, som introduceres fra sæson 2011-2012. *60minutes* introducerer et nyt og ambitiøst symfonikoncertformat, som vil skabe nye standarder for koncertforløbet og etablere en seriøs platform for publikumsoplevelser af høj kvalitet. Orkestret og ledelsen vil fortsat udvikle dette koncertformat, som vil være en væsentlig del af orkestrets fremtidige identitet.

Copenhagen Phil – hele Sjællands Symfoniorkester.

For at agere som hele Sjællands Symfoniorkester for et forskelligartet publikum ser ledelsen det som en afgørende faktor også at kunne bruge binavnet Copenhagen Phil, idet dette navn i højere grad symboliserer og italesætter det moderne symfoniorkester. Det moderne symfoniorkester der bringer orkestrets kunstneriske ressourcer i spil på nye måder, og som dermed også henvender sig til nye publikumsgrupper. Vi håber således på i fremtiden, med Kulturministerens godkendelse, at blive:

Copenhagen Phil

– hele Sjællands Symfoniorkester.

Disse initiativer, forventer vi, vil bidrage til opdyrkelsen af nye publikumsgrupper.

- *At skabe og fortsat udvikle pædagogiske projekter der inddrager og inspirerer børn og unge på hele Sjælland.*

Ved at betragte orkestret som en pædagogisk ressource kan orkestret for det første være med til at opkvalificere arbejdet med udvikling af nye musikere og komponister. For det andet mere bredt at skabe en interesse for den klassiske musik og det at spille på et instrument, som er en kæmpe investering for samfundet. En ungdom, der optages af musik, er kreativ og fordyber sig i at udtrykke sig musikalsk, er en ungdom, der kan fremtidssikre et velfungerende videnssamfund.

På nuværende tidspunkt har orkestret udviklet et solidt projekt for børn og unge, *Musik på Tværs*. Det består af et gennemarbejdet pædagogisk materiale, som sendes til folkeskolerne, musikerbesøg i klasserne og en

kulmination, hvor de 6.000 involverede børn fra hele Sjælland kommer ind i koncertsalen og oplever en koncert i Konservatoriets Koncertsal. Dette projekt skal fortsat udbygges og udvikles.

Herudover skal en arbejdsgruppe for den pædagogiske udvikling sammensættes og udvikle andre pædagogiske initiativer. Herunder kunne også indgå tværfagligt samarbejde med for eksempel danse miljøet og Dansens Hus og projekter målrettet til børn fra forskellige miljøer.

Der skal tages initiativer til i højere grad at samarbejde med nutidens skabere af musik og kunst og således præge samtidens udvikling af musik- og kulturlivet.

Med disse initiativer er det vores håb at knytte en ungdom tættere på det klassiske miljø.

- *At udbygge samarbejdet med andre kulturinstitutioner, herunder, men ikke udelukkende, Den Jyske Opera, Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, de øvrige landsdelsorkestre og Dansens Hus.*

I Landsdelsorkesterforeningen mødes de respektive musikchefer 4 gange årligt. Dette udbygges også med, at kommunikationsmedarbejderne mødes 2 gange årligt. På denne måde udveksles erfaringer og initiativer mellem alle landsdelsorkestre, som er med til at skabe en samlet mærkbar indsats for den klassiske musik nationalt.

Sjællands Symfoniorkester ønsker fortsat at udbygge samarbejdet med Den Jyske Opera. Samarbejdet på tværs er med til at udvikle og positionere kulturinstitutionernes betydning hos offentligheden.

Orkestrets samarbejde med Det Kgl. Danske Musikkonservatorium skal fortsat udvikles således, at orkestrets aktiviteter er med til at anspre og sikre den musikalske fødekæde – den kommende generations musikere. Sjællands Symfoniorkester ser gerne en højere integration mellem de to institutioner, så der i endnu højere grad er et positivt samspil mellem uddannelse og udøvelse, tværfaglige samarbejder med andre kulturer og den samlede formidling af dette.

Der er taget initiativer til at indgå et løbende samarbejde med Dansens Hus. Herudover påtænker orkestret at indgå nye samarbejder med andre institutioner i et bredt samarbejde med en hensigt om på et forskningsbaseret niveau at opkvalificere kulturinstitutionernes rolle i samfundet.

Slutteligt bør nævnes, at orkestret ønsker at genoptage samarbejdet med Det Kgl. Teater, såfremt der bliver grundlag for dette. Orkestret har gennem flere år haft et frugtbart samarbejde med teatret, som desværre blev opsagt af DKT grundet økonomiske besparelser. I opsigelsen blev det understreget, at der var stor tilfredshed med samarbejdet, og at opsigelsen udelukkende skyldtes økonomiske hensyn.

- *Implementering af Kulturministeriets anbefalinger om "God ledelse i selvejende institutioner".*

Den selvejende institution, Sjællands Symfoniorkester, har i mange år drevet en ledelsespraksis, der i sin helhed lever op til Kulturministeriets anbefalinger om "God Ledelse i Selvejende Institutioner". Bestyrelsen og ledelsen vil fortsat, med afsæt i disse anbefalinger, udvikle og forbedre den ledelsesmæssige udvikling for institutionen.